

Explaining the role of entrepreneurial leadership in promoting innovative performance of venture capital: Examining the mediating role of strategic flexibility

Elie Moghimi Khorasani*	Instructor, Department of Management, Payam Noor University, Tehran, Iran.
Elnaz Lari Yazdi	Ph.D student of public administration , Sistan and Baluchistan University, Zahedan, Iran.
Morteza shafati	Assistant Professor , Department of accounting and Management , Payame Noor University, Tehran, Iran.
Atefeh Parhizkari	Master of Business Administration, Ct.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Abstract

In the current competitive and dynamic environment, venture capital is forced to use new management methods to continue its activities and achieve sustainable growth. In the meantime, entrepreneurial leadership, relying on components such as innovation, risk acceptance and forward-looking vision, plays a decisive role in guiding and directing this type of investment. In this study, the explanation of the role of entrepreneurial leadership in promoting innovative performance of venture capital: Examining the mediating role of strategic flexibility is investigated. This research is applied in terms of purpose and descriptive-correlational in terms of method. The statistical population of the research included all member companies and funds in the Venture Capital Association in Tehran. The minimum sample size was estimated to be 224 people according to G-Power software and was analyzed. In this study, a standard questionnaire was used to collect data. Reliability was examined using the McDonald Omega coefficient, and face and content validity were examined and confirmed by the supervisor and experts. The obtained data were also analyzed using SPSS and AMOS statistical software. The findings show that entrepreneurial leadership has a positive and significant effect on innovative performance. Entrepreneurial leadership has a positive and significant effect on strategic flexibility. Strategic flexibility has a positive and significant effect on innovative performance. Also, strategic flexibility plays a significant mediating role in this relationship; in other words, entrepreneurial leaders provide the basis for improving innovative performance by strengthening adaptive capacities and strategic responsiveness. These results can be a practical guide for managers of venture capital companies to improve performance and develop competitive advantages in an innovation-oriented environment.

Keywords: Entrepreneurial leadership, innovative performance, strategic flexibility

How to Cite: Moghimi Khorasani, E , Lari Yazdi, E , shafati, M and Parhizkari, A . (2026). Explaining the role of entrepreneurial leadership in promoting innovative performance of venture capital: Examining the mediating role of strategic flexibility. Journal of Intelligent Strategic Management .5(3), 95-120.
doi: 10.87453/bumara.2026.373601.9281

Intelligent Strategic Management (JISM) in Development and Evolution is licensed under a Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 International License.
© Authors

* Corresponding Author: moghimikhorsani@pnu.ac.ir

تبیین نقش رهبری کارآفرینانه در ارتقای عملکرد نوآورانه سرمایه گذاری خطرپذیر: بررسی نقش میانجی انعطاف پذیری استراتژیک

علیه مقیمی خراسانی* | مربی، گروه مدیریت، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

الناز لاری یزدی | دانشجوی دکتری مدیریت دولتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

مرتضی شفعتی | استادیار، گروه مدیریت و حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

عاطفه پرهیزکاری | کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

در فضای رقابتی و پویای کنونی، سرمایه گذاری های خطرپذیر برای تداوم فعالیت و دستیابی به رشد پایدار، ناگزیر از بهره گیری از شیوه های نوین مدیریتی هستند. در این میان، رهبری کارآفرینانه با اتکا بر مؤلفه هایی همچون نوآوری، پذیرش ریسک و نگاه آینده نگرانه، نقش تعیین کننده ای در هدایت و جهت دهی این نوع سرمایه گذاری ها ایفا می کند. در این مطالعه به بررسی تبیین نقش رهبری کارآفرینانه در ارتقای عملکرد نوآورانه سرمایه گذاری خطرپذیر: بررسی نقش میانجی انعطاف پذیری استراتژیک بررسی شده است. این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش، توصیفی - همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه شرکت ها و صندوق های عضو در انجمن سرمایه گذاری خطرپذیر در شهر تهران انتخاب شدند. حداقل حجم نمونه طبق نرم افزار جی پاور ۲۲۴ نفر برآورد گردید و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در این پژوهش برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استاندارد استفاده شده است. پایایی با استفاده از ضریب امگا مکدونالد مورد بررسی قرار گرفت و روایی صوری و محتوا با نظر استاد راهنما و خبرگان مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. همچنین تجزیه و تحلیل داده های به دست آمده با استفاده از نرم افزار آماری SPSS و AMOS صورت گرفته است. یافته ها نشان می دهد که رهبری کارآفرینانه تأثیر مثبت و معناداری بر عملکرد نوآورانه دارد. رهبری کارآفرینانه تأثیر مثبت و معناداری بر انعطاف پذیری استراتژیک دارد. انعطاف پذیری استراتژیک تأثیر مثبت و معناداری بر عملکرد نوآورانه دارد. همچنین، انعطاف پذیری استراتژیک نقش میانجی معناداری در این رابطه ایفا می کند؛ به عبارت دیگر، رهبران کارآفرین با تقویت ظرفیت های تطبیقی و پاسخ گویی استراتژیک، زمینه بهبود عملکرد نوآورانه را فراهم می سازند. این نتایج می تواند راهنمایی عملی برای مدیران شرکت های سرمایه گذاری خطرپذیر در جهت ارتقاء عملکرد و توسعه مزیت های رقابتی در فضای نوآوری محور باشد.

کلیدواژه ها: رهبری کارآفرینانه، عملکرد نوآورانه، انعطاف پذیری استراتژیک

استناد به این مقاله: مقیمی خراسانی، علی و لاری یزدی، الناز و شفعتی، مرتضی و پرهیزکاری، عاطفه. (۱۴۰۵). تبیین نقش رهبری کارآفرینانه در ارتقای عملکرد نوآورانه سرمایه گذاری خطرپذیر: بررسی نقش میانجی انعطاف پذیری استراتژیک. مدیریت استراتژیک هوشمند، ۵(۳)، ۹۵-۱۲۰.

مدیریت استراتژیک هوشمند (JISM) در توسعه و تکامل تحت مجوز بین المللی کریتیو کامنز با شرایط انتساب-غیرتجاری ۴٫۰ منتشر می شود.

©نویسندگان

* نویسنده مسئول: moghimikhorasani@pnu.ac.ir

مقدمه

عملکرد سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر توجه چشم‌گیری را در ادبیات کارآفرینی به خود جلب کرده است (دونبسون و همکاران^۱، ۲۰۲۰). سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر نه تنها می‌توانند تحول دستاوردهای فناوری را تسریع کنند، بلکه کارایی نوآوری‌های فناوری را نیز تسریع می‌کنند، از این رو هسته توسعه سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر در نوآوری نهفته است. از این رو عملکرد نوآورانه سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر، یکی از مهم‌ترین معیارها برای ارزیابی موفقیت و شانس بقای آن‌هاست (هنسلک و همکاران^۲، ۲۰۲۳). با این حال سرمایه‌گذاری‌های جدید با محدودیت‌های عمده همچون جدید بودن، کوچک بودن، محدودیت‌های مالی، و شناخت محدود روبرو هستند که می‌تواند بقای آن‌ها را تضعیف کند (دونبسون و همکاران، ۲۰۲۰).

در سرمایه‌گذاری خطرپذیر، کارآفرین به‌عنوان رهبر شرکت، باید بستری برای نوآور ایجاد کند. با این حال، بر خلاف شرکت‌های بالغ، اطلاعات و منابع در اختیار سرمایه‌گذاری‌های جدید محدود است. لذا برای انجام فعالیت‌های نوآورانه، نه تنها نیاز به صرف انرژی و زمان زیادی برای ارائه ایده‌های جدید دارند، بلکه به رهبرانی نیز نیاز دارند تا منابعی را برای اجرای آن‌ها سرمایه‌گذاری کنند (یائو و هائو^۳، ۲۰۲۳). در واقع، در سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر که معمولاً دارای ریسک و عدم اطمینان بیشتری نسبت به سازمان‌های تثبیت‌شده هستند، رهبران عمدتاً تأثیرگذاری قوی دارند؛ چراکه موفقیت کارآفرینی به‌شدت به رهبرانی مرتبط است که پیروان را تشویق می‌کنند تا خلاقانه و نوآورانه فکر کرده و عمل کنند (نگوین و همکاران^۴، ۲۰۲۱).

رهبری به‌عنوان عامل تعیین‌کننده موفقیت سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر در نظر گرفته می‌شود، که نرخ بالای شکست سرمایه‌گذاری‌های جدید را کاهش می‌دهد (پرومر و همکاران^۵، ۲۰۲۰). با این حال، در میان محیط کسب و کار رقابتی و پویای امروزی، رویکردهای سنتی رهبری برای عملکرد بهتر ناکارآمد هستند (نگوین و همکاران، ۲۰۲۱)، چراکه این به سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر اغلب دارای اندازه تیم کوچک‌تری هستند و

¹ Donbesuur, F et al

² Hensellek, S et al

³ Yao, M., & Hao, M

⁴ Nguyen, P. V et al

⁵ Prommer, L et al

اهداف، ساختارها و فرآیندهای مشخصی ندارند که بتواند آن‌ها را هدایت کند (هنسلک و همکاران، ۲۰۲۳).

لذا در سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر، رهبران نه تنها باید خطر شکست را تحمل کنند، بلکه باید فشار ناشی از تضاد بین منابع محدود و ضرورت نوآوری را نیز تاب آورند. همچنین رهبران باید بر کارکنان تأثیر بگذارند تا از شکست نترسند و شجاعت ریسک کردن در مواجهه با شکست را داشته باشند (یائو و هائو، ۲۰۲۳). در نتیجه، رهبران در سرمایه‌گذاری‌های کارآفرینی باید «یک چشم‌انداز کارآفرینی روشن برای سرمایه‌گذاری ارائه کنند و عملکرد اعضای تیم کارآفرینی را به سمت شناسایی و بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی هدایت کنند. (میائو و همکاران، ۲۰۱۹)؛ برای مثال، استیو جابز، ایلان ماسک و جف بزوس به‌عنوان کارآفرینانی توصیف می‌شوند که شرکت‌های خود را به روش‌های نوآورانه، شجاعانه، مداوم و خلاقانه ساخته و رهبری کرده‌اند. اگرچه محققان اهمیت رهبری کارآفرینی را برای نتایج عملکرد سازمانی در محیط‌های مختلف نشان داده‌اند، رابطه رهبری-عملکرد در زمینه سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر تا حد زیادی ناشناخته است (پرومز و همکاران، ۲۰۲۰).

از سویی سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر، معمولاً در معرض محیط‌های به‌سرعت در حال تغییر هستند که با ناپیوستگی‌های استراتژیک مشخص می‌شوند، مانند تغییرات در نیازهای مشتری، فناوری‌ها و خواسته‌های نظارتی. سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر اغلب با محیط‌های تجاری «در حال تغییر»، «پویا» و محیط‌های تجاری «فوق رقابتی» مواجه هستند و موفقیت و بقای آن‌ها به توانایی آن‌ها در واکنش سریع به این شرایط رقابتی بستگی دارد (هنسلک و همکاران، ۲۰۲۳). این شرکت‌ها باید به‌طور مداوم استراتژی‌های خود را برای پاسخ سریع و هدفمند به فرصت‌ها و تهدیدهای رقابتی، جهت زنده ماندن، تنظیم کنند. انعطاف‌پذیری استراتژیک در تحقیقات، برای سازگاری با خواسته‌های مشتریان جدید، فناوری‌های نوظهور یا توسعه بازارهای جدید، محیط‌های بازار نامطمئن و ناپایدار، مورد استفاده قرار گرفته است (هرهاوزن و همکاران، ۲۰۲۱). در سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر، انعطاف‌پذیری استراتژیک جهت بهره‌برداری از فرصت‌های کسب‌وکار که از نوسان بازار پدید می‌آیند، ضروری است (هنسلک و همکاران، ۲۰۲۳).

¹ Miao et al

در چند سال اخیر در ایران، افزایش تحریم‌های بین‌المللی و بی‌بهره شدن استارت‌آپ‌های کشور از سرمایه‌های خارجی از یکسو و دشواری‌های پذیرش کسب و کارهای استارت‌آپی در بازار سرمایه از سوی دیگر، باعث شده که حوزه سرمایه‌گذاری خطرپذیر به یکی از ضرورت‌های کارآفرینان برای جذب سرمایه و موتور محرک پیشرفت‌های فناورانه، ایده‌های کاربردی خلاقانه و طرح‌های دانش‌بنیان تبدیل شود. با این حال گزارش عملکرد انجمن سرمایه‌گذاری خطرپذیر ایران در سال ۱۴۰۰ حاکی از آن است که ارزش سرمایه‌گذاری چندان امیدبخش نبوده است و سهم آن در اقتصاد کشور نسبت به کشورهای توسعه‌یافته و حتی کشورهای منطقه ناچیز است. این درحالی است که براساس سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، کشور باید از لحاظ نوآوری در منطقه در رتبه اول قرار گیرد. براین اساس دستیابی به عملکرد نوآورانه سرمایه‌گذاری خطرپذیر یک دغدغه برای برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران است.

از آنجایی که سرمایه‌گذاری خطرپذیر نسبت به سایر روش‌های سرمایه‌گذاری ریسک‌بیش‌تری دارد و تورم، سازوکار پیچیده بازار سرمایه و موانع قانونی در کشور این ریسک را دوچندان کرده است، در چنین موقعیتی، ناگزیر تنها بنگاه‌هایی قادر به رقابت در نوآوری هستند که دارای مدیرانی با ویژگی‌های کارآفرینانه باشند، به این جهت برخورداری از رهبری کارآفرینانه به‌عنوان یک عامل اثرگذار بر کسب عملکرد نوآورانه در چنین بازارهایی در نظر گرفته می‌شود. مسلماً بی‌توجهی به عملکرد نوآورانه سرمایه‌گذاری خطرپذیر در کشور، در آینده نزدیک منجر به افول این شرکت‌ها شده که خود مسبب توقف فعالیت صاحبان ایده خواهد شد و فرصت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر نیز برای سرمایه‌گذاران و فعالان این حوزه از بین خواهد رفت. در نتیجه کمبود منابع استارت‌آپ‌ها و کارآفرینان در کشور، تحقق چشم‌انداز آینده فعالیت‌های دانش‌بنیانی و استارت‌آپی در کشور را نیز با افول مواجه می‌سازد. با توجه به اهمیت موضوع و شکاف تحقیقاتی موجود این تحقیق با هدف استخراج تأثیر رهبری کارآفرینانه و انعطاف‌پذیری استراتژیک بر عملکرد نوآورانه سرمایه‌گذاری خطرپذیر صورت گرفت.

مبانی تجربی تحقیق

سابقه تحقیقات مشابه داخلی

- سروری و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهش خود به بررسی تأثیر رهبری کارآفرینانه بر رفتار نوآورانه کارکنان: نقش جو نوآوری و جو اخلاقی پرداختند. آزمون فرضیه‌ها با استفاده از روش مدلسازی معادلات ساختاری و نرم افزار اسمارت پی‌ال‌اس^۴ انجام شد. نتایج نشان داد که رهبری کارآفرینانه تأثیر مثبت و معناداری بر رفتار نوآورانه کارکنان دارد. همچنین نقش میانجی متغیرهای جو نوآورانه و جو اخلاقی در رابطه بین رهبری کارآفرینانه و رفتار نوآورانه کارکنان تأیید شد. نتایج پژوهش دستاوردهای مهمی را برای مدیران شرکت‌های کوچک و متوسط که به دنبال راه‌هایی برای افزایش رفتار نوآورانه در کارکنان شرکت هستند ارائه می‌دهد.

- کاکایی و همکاران (۱۴۰۱) به بررسی نقش رهبری کارآفرینانه بر توسعه فعالیت‌های نوآورانه پرداختند. جامعه آماری تحقیق شامل ۳۰۰ نفر از کارکنان مراکز درمانی شهر تهران است.

نتایج مدلسازی معادلات ساختاری حاکی از نقش مثبت و معنادار رهبری کارآفرینانه بر توسعه فعالیت‌های نوآورانه دارد. همچنین این نتیجه حاصل شد که ابعاد رهبری کارآفرینانه از قبیل چارچوب‌بندی، جذب ابهام، روشن‌کننده مسیر، ایجاد تعهد و تعیین حدود برای حفظ تعهد نیز بر توسعه فعالیت‌های نوآورانه کارکنان مراکز درمانی نقش مثبت و معناداری دارند.

- مجیدی خامنه و همکاران (۱۴۰۱) به بررسی تأثیر رفتار کارآفرینانه بر سرمایه‌گذاری خطرپذیر شرکتی با نقش میانجی ریسک‌پذیری پرداختند. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۴۴ نفر از اداره کل بانک مسکن است. نتایج مدلسازی معادلات ساختاری نشان می‌دهد که زمانی که مدیران سطح متوسط رفتار کارآفرینانه انجام می‌دهند، مجبورند بر زیردستان خود تأثیر بگذارند تا از رفتارهای عملکردی آن‌ها تقلید کنند، که در نهایت منجر به ارائه خدمات برتر می‌شود.

- همایونی زاده و همکاران (۱۴۰۱) به بررسی شش سرمایه‌گذاری خطرپذیر انجام شده از طریق ۲۳ مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با افراد فعال در سرمایه‌گذاری خطرپذیر و شرکت‌های نوآفرین پرداخته و عوامل مؤثر بر ساز و کارهای خلق ارزش‌های غیرمالی در سرمایه‌گذاران خطرپذیر را با استفاده از تحلیل محتوای کیفی مصاحبه‌ها و کدگذاری محوری

مورد بررسی قرار دادند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد در هر دو سرمایه‌گذار خطرپذیر پنج عامل بیان شفاف انتظارات، اعتماد و احترام، انجام به‌موقع تعهدات، انعطاف‌پذیری بالا و عدم مداخله در امور اجرایی توسط سرمایه‌گذاران خطرپذیر، نقش مؤثری در ارزش‌آفرینی این سرمایه‌گذاران برای شرکت‌های نوآفرین داشته است و زمینه‌ساز موفقیت و تعامل اثربخش بین این دو مجموعه در دوره همکاری بوده است.

- فرهادیان (۱۳۹۸) به بررسی روابط بین استراتژی رهبری هزینه و عملکرد مالی صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌گذاری خطرپذیر در ایران با استفاده از اقدامات مدیریت کیفیت جامع پرداختند. نمونه آماری تحقیق شامل ۴۷ شرکت و نهاد مالی فعال در این زمینه و برای دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ می‌باشد. نتایج مدلسازی معادلات ساختاری نشان می‌دهند استراتژی رهبری هزینه به‌طور مثبت به عملکرد مالی تأثیر می‌گذارد و اقدامات مدیریت کیفیت جامع که به‌عنوان میانجی و واسطه هستند، این رابطه را حمایت و تأیید می‌کند و این بدین معناست که کاربردهای مدیریت کیفیت جامع تأثیر کاملی در رابطه بین استراتژی رهبری هزینه و عملکرد مالی داشته‌اند.

- یعقوبی و کیامهر (۱۳۹۸) به بررسی اثر تعدیلگری میزان اصالت رهبری ادراک شده ارائه‌دهنده طرح (کارآفرین) در موفقیت شرکت نوپای ایجاد شده پرداختند. جامعه آماری شامل تمامی شرکت‌های نوپای دانش بنیان که از تسهیلات صندوق نوآوری و شکوفایی استفاده کرده‌اند می‌باشد.

نتایج مدلسازی معادلات ساختاری بیانگر آن است که میزان اصالت رهبری ادراک شده ارائه‌دهنده طرح به‌عنوان متغیری تعدیلگر می‌تواند بر روی رابطه کیفیت طرح ارائه شده و موفقیت شرکت نوپا اثر مثبت باشد، بنابراین استفاده از فاکتور میزان اصالت رهبری ارائه‌دهنده طرح به‌عنوان یکی از فاکتورهای انتخاب از میان طرح‌ها می‌تواند باعث کاهش شکست در شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر شود.

پیشینه‌های خارجی

- هنسلک و همکاران^۱ (۲۰۲۳) به بررسی رفتارهای رهبری کارآفرینانه بنیان‌گذاران بر عملکرد سرمایه‌گذاری خطرپذیر پرداختند، این مطالعه از داده‌های ۵۰۷ سرمایه‌گذاری کارآفرینانه استفاده می‌کند و دریافت که انعطاف‌پذیری استراتژیک یک قابلیت استراتژیک مهم است که به‌طور مثبت پیوند بین رهبری کارآفرینانه و عملکرد

^۱ Hensellek, S et al

سرمایه‌گذاری را واسطه‌گری می‌کند. همچنین تعداد کارکنان در هر مؤسسه به‌عنوان یک متغیر ساختاری مهم، این روابط را تعدیل می‌کند.

– یائو و هائو^۱ (۲۰۲۳) به‌بررسی نقش رهبری پدرسالار در سرمایه‌گذاری‌های جدید بر رفتار نوآوری کارکنان و عملکرد سرمایه‌گذاری جدید پرداختند. برای این منظور، نقش‌های حمایتی نظریه شناخت اجتماعی، نظریه تبادل اجتماعی، نظریه یادگیری اجتماعی و نظریه جذب بین‌فردی آزمایش شد. در مجموع ۲۴۸ پرسشنامه معتبر برای تجزیه و تحلیل جمع‌آوری شد که نشان داد از بین سه بعد رهبری پدرسالار، رهبری خیرخواهانه و رهبری اخلاقی هر دو تأثیر مثبتی بر رفتار نوآورانه کارکنان و عملکرد سرمایه‌گذاری جدید دارند، در حالی که رهبری مستبدانه تأثیر منفی دارد. همچنین فروتنی رهبر نقش مثبت قابل توجهی در تعدیل تأثیر رهبری مستبد، رهبری خیرخواهانه و رهبری اخلاقی بر رفتار نوآورانه کارکنان دارد. نتایج نشان می‌دهد که رهبران پدرسالار با حفظ فروتنی به‌عنوان یک استراتژی مدیریتی، ایجاد فضایی برتر و نوآورانه و کمک به پیشرفت رفتار نوآورانه کارکنان، اثربخشی خود را افزایش می‌دهند.

– سیجیا و همکاران^۲ (۲۰۲۱) به‌بررسی روابط رهبران کارآفرین، انعطاف‌پذیری سازمانی و ویژگی‌های محیطی بر ارتقای عملکرد سرمایه‌گذاری جدید در چین پرداختند. این مطالعه از طریق یک بررسی پرسشنامه و تجزیه و تحلیل داده‌ها از ۲۱۳ کارآفرین و مدیران ارشد سرمایه‌گذاری‌های جدید در چین نشان می‌دهد:

- ۱) رهبری کارآفرینانه تأثیر مثبتی بر عملکرد سرمایه‌گذاری جدید دارد.
- ۲) انعطاف‌پذیری سازمانی و بهبود رهبری کارآفرینی منجر به افزایش انعطاف‌پذیری سازمانی شرکت‌ها می‌شود.
- ۳) رهبری کارآفرینانه می‌تواند با بهبود تاب‌آوری سازمانی شرکت‌ها بر عملکرد سرمایه‌گذاری‌های جدید تأثیر مثبت بگذارد، یعنی هر چه درک کارآفرین از رقابت‌پذیری و بویایی محیط خارجی قوی‌تر باشد، تأثیر مثبت رهبری کارآفرینانه بر عملکرد سرمایه‌گذاری از طریق تاب‌آوری سازمانی قوی‌تر خواهد بود. این مقاله نشان می‌دهد که چگونه رهبران سرمایه‌گذاری‌های جدید در زمینه چینی می‌توانند از رهبری کارآفرینی برای بهبود انعطاف‌پذیری سازمانی خود استفاده کنند.

^۱ Yao, M., & Hao, M.

^۲ Sijia, Z et al

- نگوین و همکاران^۱ (۲۰۲۱) به بررسی تأثیر رهبری کارآفرینانه، جهت گیری کارآفرینانه و قابلیت نوآوری فن آوری بر عملکرد SME ها پرداختند. همچنین، این مطالعه به بررسی اثرات میانجی عوامل داخلی سازمانی مانند: گرایش کارآفرینی، خلاقیت تیمی، قابلیت های پویا و مزیت رقابتی بر رابطه بین رهبری کارآفرینانه و عملکرد SME ها می پردازد. داده ها از ۱۸۲ شرکت کوچک و متوسط فناوری اطلاعات که در ویتنام فعالیت می کنند، جمع آوری شد. نتایج مدلسازی معادلات ساختاری نشان می دهد که رهبری کارآفرینانه از طریق واسطه های خلاقیت تیمی، قابلیت های پویا و مزیت های رقابتی می تواند عملکرد شرکت های کوچک و متوسط فناوری اطلاعات را افزایش دهد. در حالی که جهت گیری کارآفرینی بر عملکرد کسب و کار SME ها تأثیر نمی گذارد، قابلیت های نوآوری فناورانه می تواند مزایایی را ارائه دهد. علاوه بر این، جهت گیری کارآفرینی هیچ نقش میانجی در رابطه بین رهبری کارآفرینانه و عملکرد شرکت های کوچک و متوسط ایفا نمی کند.

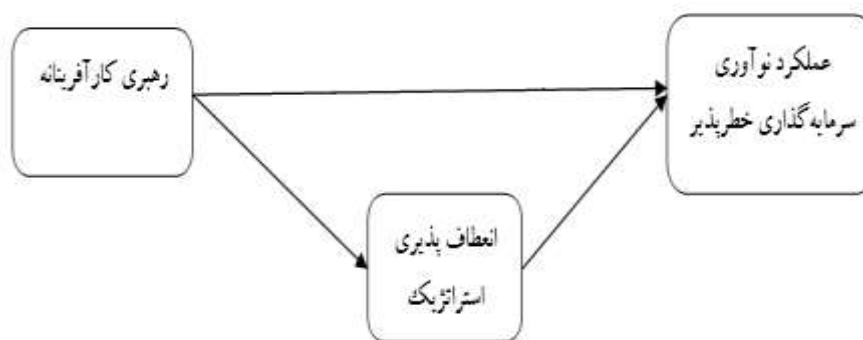
- چن و همکاران^۲ (۲۰۲۰) به بررسی تأثیر رهبری مشترک در تیم های کارآفرینی بر عملکرد سرمایه گذاری جدید، با بررسی شناسایی بازتاب پذیری تیم به عنوان میانجی پرداختند. مجموعه داده های یک نمونه فراصنعتی از ۹۴ تیم کارآفرین نشان داد که رهبری مشترک تأثیر غیرمستقیم مثبتی بر عملکرد سرمایه گذاری جدید از طریق بازتاب تیمی دارد و مرزهای تیمی این تأثیر غیرمستقیم را تعدیل می کند.

میائو و همکاران^۳ (۲۰۱۹) به بررسی تأثیر رهبری کارآفرینانه توسط مدیران عامل در سرمایه گذاری های کارآفرینانه بر عملکرد تیم مدیریت ارشد و عملکرد شغلی اعضای تیم پرداختند. با استفاده از چهار موج از داده های چندمنبعی و چند سطحی از ۲۶۲ عضو تیم در ۵۶ تیم مدیریت ارشد، نتایج نشان داد که اعمال رهبری کارآفرینانه توسط مدیر عامل منجر به سطوح بالاتر عملکرد در سطوح تیمی و فردی می شود و امنیت روانی میانجی چنین روابطی است.

¹ Nguyen, P. V et al

² Chen, Z et al

³ Miao, Q et al

شکل ۱: مدل مفهومی تحقیق براساس مقاله هنسلک و همکاران (۲۰۲۳)

از این رو فرضیه‌های پژوهش حاضر به این صورت مطرح می‌شوند:

سبک رهبری کارآفرینانه می‌تواند برای بقا و عملکرد سرمایه‌گذاری‌های جدید مهم باشد (دایک و همکاران، ۲۰۲۱). شواهد تجربی نشان می‌دهد که رهبری کارآفرینانه را می‌توان در زمینه‌های مختلف، مانند کسب و کارهای خانوادگی (رنکو و همکاران، ۲۰۱۲)، شرکت‌های کوچک و متوسط (کوریاک و همکاران، ۲۰۱۵)، سرمایه‌گذاری‌های جدید (هنسلک و همکاران، ۲۰۲۳) به کار برد. مرور پیشینه ادبیات نشان می‌دهد به زعم سیجیا و همکاران (۲۰۲۱) رهبری کارآفرینانه تأثیر مثبتی بر عملکرد سرمایه‌گذاری جدید دارد. مجیدی خامنه و همکاران (۱۴۰۱) نشان دادند رفتار کارآفرینانه بر سرمایه‌گذاری خطرپذیر شرکتی تأثیر دارد. نگوین و همکاران (۲۰۲۱) دریافتند رهبری کارآفرینانه می‌تواند عملکرد شرکت‌های کوچک و متوسط فناوری اطلاعات را افزایش دهد. نتایج میائو و همکاران (۲۰۱۹) نشان داد که اعمال رهبری کارآفرینانه توسط مدیر عامل منجر به سطوح بالاتر عملکرد می‌شود. بنابراین، رهبری کارآفرینانه می‌تواند به طور مثبت بر رشد شرکت (کوریاک و همکاران، ۲۰۱۵)، ایجاد ارزش پایدار (سوری و اشلی، ۲۰۰۸)، قابلیت نوآوری و رفتار (باقری و همکاران، ۲۰۲۰)، عملکرد سرمایه‌گذاری خطرپذیر (هنسلک و همکاران، ۲۰۲۳) تأثیر بگذارد.

بر این اساس فرضیه اول تحقیق ارائه شد:

۱) رهبری کارآفرینانه بر عملکرد نوآوران سرمایه‌گذاری خطرپذیر تأثیر دارد.

مرور پیشینه پژوهش نشان می‌دهد رفتارهای رهبری کارآفرینانه به دلایل متعددی بر انعطاف‌پذیری استراتژیک یک سرمایه‌گذاری کارآفرینانه تأثیر می‌گذارد. اولاً، رهبران کارآفرین می‌توانند با عمل به عنوان الگوهای کارآفرینی بر پیروان خود تأثیر بگذارند و در نتیجه رفتار کارآفرینانه را در میان پیروان خود پرورش دهند (میائو و همکاران، ۲۰۱۹). رهبران کارآفرین مایل به جذب عدم قطعیت‌ها و پذیرفتن مسئولیت سناریوهای آینده هستند. آن‌ها از به چالش کشیدن وضعیت موجود برای غلبه بر اینرسی سازمانی نمی‌ترسند. این امر می‌تواند نقش مهمی را در سرمایه‌گذاری‌های کارآفرینی با رشد سریع ایفا کند (دای و همکاران^۱، ۲۰۱۸).

علاوه بر این، رهبران کارآفرین به جای پایبندی به رویه‌های موجود برای مدت طولانی، تمایل دارند رویکردهای جدیدی را برای چالش‌های کارآفرینی کشف کنند. این نوع تفکر خارج از چارچوب سپس به پیروان آن‌ها منتقل می‌شود، که می‌تواند منجر به تصمیم‌گیری‌های انعطاف‌پذیرتر در سرمایه‌گذاری‌های کارآفرینی شود (بینگهام و همکاران^۲، ۲۰۱۹). بر اساس این استدلال‌ها، پیشنهاد می‌شود که رفتارهای رهبری کارآفرینانه بر انعطاف‌پذیری استراتژیک سرمایه‌گذاری‌های کارآفرینانه تأثیر می‌گذارد.

* بر این اساس فرضیه بعدی تحقیق ارائه شد:

۲) رهبری کارآفرینانه بر انعطاف‌پذیری استراتژیک تأثیر دارد.

انعطاف‌پذیری استراتژیک یک «قابلیت حیاتی» برای سرمایه‌گذاری‌های کارآفرینانه برای تجدید استراتژی‌های خود است (نادکارنی و هرمان^۳، ۲۰۱۰). انعطاف‌پذیری استراتژیک به عنوان یک اصل سازماندهی برای ساختاردهی و هماهنگی منابع مختلف و واحدهای عملکردی عمل می‌کند و به سرمایه‌گذاری‌های کارآفرینی کمک می‌کند تا به سرعت راه حل‌های جدید برای نیازهای موجود را کشف کنند (ژو و وو^۴، ۲۰۱۰). انعطاف‌پذیری استراتژیک، تمایل سرمایه‌گذاری‌های کارآفرینی را برای ترکیب، بسته‌بندی و استقرار منابع موجود برای بهره‌برداری از فرصت‌های تجاری در حال ظهور تقویت می‌کند (زهره)

¹ Dai et al

² Bingham et al

³ Nadkarni & Herrmann

⁴ Zhou & Wu

و همکاران، ۲۰۰۸). مطالعه نادکارنی و هرمان (۲۰۱۰) نشان می‌دهد که انعطاف‌پذیری استراتژیک به‌طور مثبت بر عملکرد تأثیر می‌گذارد.

بر این اساس فرضیه بعدی تحقیق ارائه شد:

۳) انعطاف‌پذیری استراتژیک بر عملکرد نوآورانه سرمایه‌گذاری خطرپذیر تأثیر دارد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر در زمره پژوهش‌های کاربردی قرار دارد، چنانچه طبقه‌بندی انواع پژوهش - ها بر اساس ماهیت و روش مدنظر قرار گیرد، روش پژوهش حاضر از لحاظ ماهیت در زمره پژوهش‌های توصیفی پیمایشی، قرار دارد. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه شرکتهای و صندوق‌های عضو در انجمن سرمایه‌گذاری خطرپذیر در شهر تهران انتخاب شدند. حداقل حجم نمونه طبق نرم‌افزار جی‌پاور ۲۲۴ نفر برآورد گردید و از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده است. و برای جمع‌آوری داده‌های موردنیاز از روش مطالعات کتابخانه‌ای و مطالعات میدانی استفاده شده است. همچنین برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از فن مدل‌سازی معادلات ساختاری لیزرل بهره برده‌ایم.

ابزار جمع‌آوری داده‌ها

جمع‌آوری داده‌ها به‌صورت پیمایشی با استفاده از ابزار پرسشنامه محقق ساخته انجام خواهد شد. بخش اول پرسشنامه شامل متغیرهای جمعیت شناختی (جنس، میزان تحصیلات) است و بخش دوم حاوی سؤالات مرتبط با متغیرهای پژوهش است که بر اساس مقیاس لیکرت تهیه شد. برای گردآوری شواهد روایی ابزار پژوهش، راه‌های مختلفی وجود دارد که عبارت‌اند از: روایی محتوایی، روایی صوری و روایی سازه (شواهد همگرا، واگرا و همسانی درونی و روایی عاملی). در اولین مرحله از پژوهش، برای بررسی روایی صوری پرسشنامه در اختیار خبرگان در دسترس قرار گرفت و تأکید شد که در ارزیابی کیفی روایی محتوا، موارد رعایت دستور زبان، استفاده از کلمات مناسب، اهمیت سؤالات، قرارگیری سؤالات در جای مناسب خود، زمان تکمیل ابزار طراحی شده را مدنظر قرار دهند. نهایتاً نظرات آنان به‌صورت تغییراتی جزئی در پرسشنامه اعمال شد. در مرحله دوم از بررسی روایی، برای ارزیابی روایی محتوایی از نظر متخصصان در مورد میزان هماهنگی محتوای ابزار اندازه‌گیری و هدف پژوهش، استفاده شده است. بدین ترتیب که پرسشنامه به ۱۵ نفر از متخصصین رشته مدیریت داده و از آنان درخواست شد که در خصوص سؤالات ابزار به‌صورت مفید است و مفید نیست پاسخ دهند. پاسخ‌ها بر اساس فرمول CVR

محاسبه و با جدول لاوشه انطباق داده شد. اعداد بالاتر از ۰,۴۹ مورد قبول واقع شد. پس از ارزیابی روایی، جهت بررسی پایایی پرسشنامه در این پژوهش از روش ضریب امگامکدونالد جهت سنجش پایایی ابزار پژوهش استفاده شده است. توزیع سؤالات پرسشنامه و ضریب امگامکدونالد آن‌ها در جدول (۱) بیان شده است.

جدول ۱: ارتباط میان متغیرها و سؤالات پرسشنامه

ردیف	متغیر	سؤالات	امگامکدونالد	منبع
۱	رهبری کارآفرینانه	۱-۸	۰/۸۵۵	
۲	انعطاف پذیری استراتژیک	۹-۱۳	۰/۸۲۱	هنسلک و همکاران
۳	عملکرد نوآورانه سرمایه گذاری خطرپذیر	۱۴-۲۰	۰/۸۳۳	(۲۰۲۳)

تجزیه و تحلیل آماری

روش مدل معادلات ساختاری (SEM)

در این پژوهش برای بررسی و آزمون مدل مفهومی ارائه شده توسط پژوهشگر از روش معادلات ساختاری و نرم افزار لیزرل استفاده شده است.

مدل سازی معادله ساختاری به پژوهشگر یاری می‌رساند تا الگویی نظری را که از اجزای مختلف و متنوعی تشکیل یافته، هم به طور کلی و هم به گونه ای جزئی مورد آزمون و واریسی قرار دهد (عاقلی^۱ و همکاران، ۲۰۲۳).

مدل معادله ساختاری ترکیبی از مدل های مسیر (روابط ساختاری) و مدل های عاملی تأییدی (روابط اندازه گیری) است. در مدل های مسیر پژوهشگر تلاش می کند تا با مجموعه ای از روابط یک سویه و دوسویه پدیده یا پدیده هایی را تبیین کند در حالی که متغیرهای حاضر در مدل مسیر از نوع مشاهده شده هستند.

در مدل های عاملی تأییدی نیز پژوهشگر به دنبال تعریف سازه یا سازه هایی پنهان بر مبنای مجموعه ای از معرف هاست.

^۱ Agheli

مدل اندازه‌گیری

در مرحله اول به دنبال پاسخ به این پرسش هستیم که آیا هر یک از مدل‌های اندازه‌گیری تدوین شده برای سازه‌ها حائز حداقل معیارهای علمی تعریف شده هستند یا خیر، لازم است تا هر یک از مدل‌های اندازه‌گیری را جداگانه مورد تحلیل قرار دهیم. مدل مفهومی پژوهش حاضر دارای دو متغیر است.

در این مرحله به بررسی بار عاملی حاصل از تحلیل عاملی تأییدی پرداخته‌ایم که مؤلفه‌هایی با بار عاملی بیشتر از ۰/۵ برای استخراج مدل نهایی موردنظر قرار گرفته‌اند (عاقلی و آجرلو، ۲۰۱۸).

همچنین به منظور بررسی کفایت داده‌ها برای تحلیل عاملی از شاخص KMO و آزمون بارتلت استفاده شده است؛ شاخص KMO شاخصی از کفایت نمونه‌گیری است. این شاخص در دامنه صفر تا یک قرار دارد. اگر مقدار شاخص نزدیک به یک باشد، داده‌های موردنظر برای تحلیل عاملی مناسب هستند و در غیر این صورت (معمولاً کمتر از ۰/۵)، نتایج تحلیل عاملی برای داده‌های موردنظر چندان مناسب نیستند (عاقلی و همکاران، ۲۰۲۳).

همچنین مقدار شاخص KMO برای تمامی متغیرهای پژوهش بالاتر از ۰/۵ به دست آمد که مناسب و پذیرفتنی است و از طرف دیگر نیز آزمون بارتلت برای تحلیل عاملی تمام متغیرها معنادار است، پس می‌توان گفت که نمونه کفایت مناسب دارد. بار عاملی برای گویه‌های هر متغیر نیز محاسبه شده است، این مقادیر در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲: جدول بارهای عاملی و آماره تی

متغیر	گویه	بار عاملی	CR	AVE	MSV	ASV
رهبری کارآفرینانه	Q01	۰/۷۶۹	۰/۹۵۶	۰/۵۵۶	۰/۴۳۶	۰/۵۲۱
	Q02	۰/۷۳۲				
	Q03	۰/۷۷۴				
	Q04	۰/۶۸۴				
	Q05	۰/۶۹۱				
	Q06	۰/۸۰۶				
	Q07	۰/۷۹۳				
	Q08	۰/۷۷۶				
انعطاف پذیری استراتژیک	Q09	۰/۷۷۲	۰/۹۴۷	۰/۵۲۲	۰/۵۱۴	۰/۴۱۹
	Q10	۰/۴۶۴				
	Q11	۰/۷۱۶				
	Q12	۰/۷۳۰				
	Q13	۰/۷۱۱				
عملکرد نوآوری	Q14	۰/۶۷۸	۰/۹۲۱	۰/۵۲۲	۰/۴۳۷	۰/۴۷۳
	Q15	۰/۷۵۴				
	Q16	۰/۷۱۱				
	Q17	۰/۸۲۹				
	Q18	۰/۸۴۴				
	Q19	۰/۷۲۵				
	Q20	۰/۶۶۹				

همان طور که در جدول بالا مشاهده می شود بارهای عاملی که بالای ۰/۵ هستند و در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنادار هستند نشان دهنده آن است که شاخص ها (متغیرهای نشانگر)، متغیرهای مفهومی را به خوبی تبیین می کند.

همچنین خوشبختانه مدل اندازه گیری انعکاسی ما صاحب پایایی و روایی سازه است.

یافته ها

بررسی متغیرهای جمعیت شناختی

در این بخش به منظور توصیف ویژگی های نمونه، ابتدا داده های جمع آوری شده با استفاده از شاخص های آمار توصیفی خلاصه و طبقه بندی می شود، سپس با استفاده از شاخص های

آمار استنباطی به تأیید یا رد فرضیات می‌پردازیم. در ضمن کل پاسخ‌دهندگان ۳۰۰ نفر بوده‌اند که از این تعداد ۲۲۴ پرسشنامه درست استخراج شدند. با توجه به تحلیل داده‌ها، اطلاعات زیر پیرامون نمونه آماری پژوهش استخراج شد:

جدول ۳: فراوانی متغیرهای جمعیت شناختی

فراوانی	درصد	
مرد	۱۵۲	۶۳
زن	۹۰	۳۸
۲۰ تا ۳۰ سال	۳۵	۱۵
۳۱ تا ۴۰ سال	۸۲	۳۴
۴۱ تا ۵۰ سال	۷۵	۳۱
بالای ۵۱ سال	۵۰	۲۰
لیسانس و کمتر	۸۲	۳۴
فوق لیسانس	۱۳۰	۵۳
دکتر	۳۰	۱۳
جمع	۲۴۲	۱۰۰

مدل ساختاری

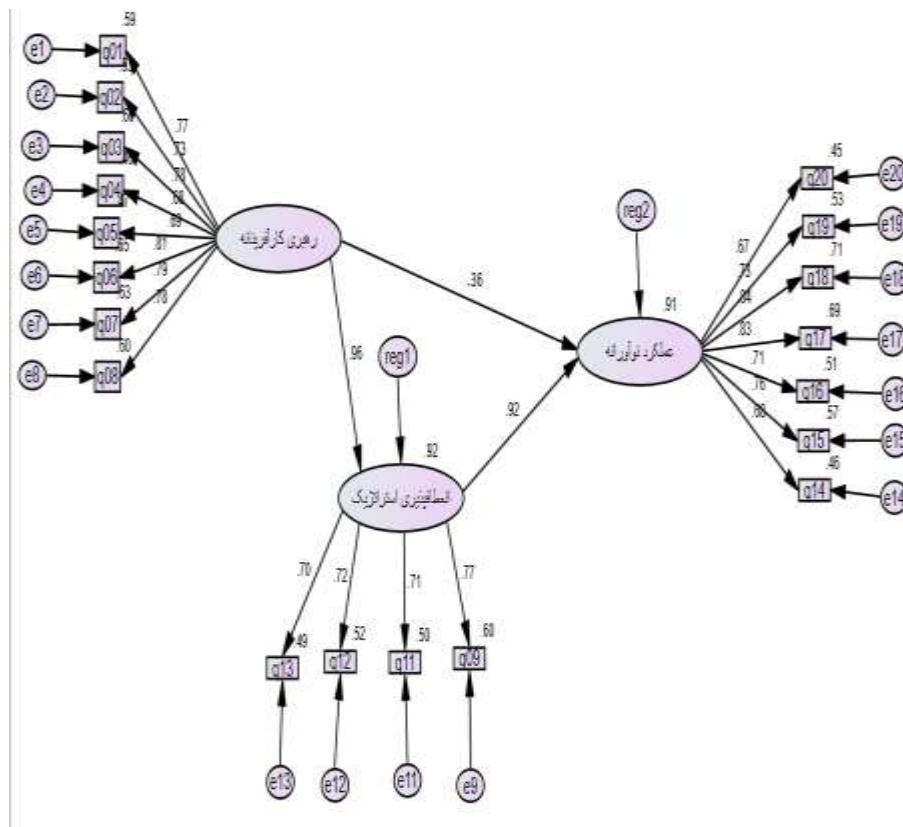
در یک مدل معادله ساختاری به معنای عام، پژوهشگر از طرفی به دنبال آن است که مجموعه‌ای از متغیرهای پنهان را با مجموعه‌ای از معرف‌ها اندازه‌گیری کرده و از طرف دیگر روابط ساختاری بین متغیرهای پنهان را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد، هرچند ممکن است در این میان برخی از متغیرهای حاضر در مدل ساختاری از نوع متغیرهای مشاهده شده باشند. پس می‌توان این گونه بیان کرد که یک مدل معادله ساختاری به‌طور معمول ترکیبی از مدل‌های اندازه‌گیری و مدل‌های ساختاری‌اند. (عاقلی و همکاران، ۲۰۲۳). با اجرای آزمون مدل‌یابی معادلات ساختاری در نرم‌افزار شاخص‌های برازشی ارائه می‌شوند که نشان می‌دهند تا حدی مدل مفهومی پژوهش با داده‌های تجربی برازش می‌شود. برخلاف آزمون‌های مرسوم آماری که با یک آماره تأیید یا رد می‌شوند، در مدل‌یابی معادلات

ساختاری دسته‌ای از شاخص‌ها معرفی می‌شوند. وضعیت شاخص‌های برازش برای مدل مفهومی پژوهش در جدول زیر آمده است:

جدول ۴: شاخص‌های برازش در مدل معادلات ساختاری تأییدشده پژوهش

نام شاخص	برازش مناسب	مقدار اولیه	نتیجه
نسبت مجذور خی به درجه آزادی (χ^2/df)	$(\chi^2/df) < 3$	۲/۱۷	تأیید
ریشه خطای میانگین مجذورات تقریبی (RMSEA)	< 0.08	۰/۰۷۵	تأیید
شاخص برازش هنجار شده مقتصد (PNFI)	$PNFI > 0.5$	۰/۷۷	تأیید
شاخص نیکویی برازش (GFI)	$GFI > 0.8$	۰/۸۹	تأیید
شاخص خوبی برازندگی تعدیل - شده (AGFI)	$AGFI > 0.8$	۰/۸۵	تأیید
شاخص نرم شده برازندگی (NFI)	$NFI > 0.9$	۰/۹۷	تأیید
شاخص برازش هنجارنشده (NNFI)	$NNFI > 0.9$	۰/۹۸	تأیید
شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)	$CFI > 0.9$	۰/۹۸	تأیید
شاخص برازش نسبی (RFI)	$RFI > 0.9$	۰/۹۶	تأیید
شاخص برازندگی فزاینده (IFI)	$IFI > 0.9$	۰/۹۸	تأیید

همان‌طور که در جدول مشخص است کلیه شاخصه‌ای برازش مدل از وضعیت مناسبی برخوردار هستند. به‌عنوان مثال سطح معناداری کای اسکوتر مدل از ۵ درصد بیشتر است و این نشان از آن دارد که داده‌های تجربی به نحو مناسبی از مدل مفهومی پژوهش حمایت می‌کنند. همچنین مقدار ریشه میانگین مربعات خطای برآورد نیز کمتر از ۱۰ درصد است و این شاخص نیز برازش مدل را تأیید می‌کند. قابل قبول بودن سایر شاخص‌های مدل نیز در خروجی‌های نرم‌افزار دیده می‌شود. به‌منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق، از مدل یابی معادلات ساختاری (SEM) با به‌کارگیری روش حداکثر درستنمایی در نرم‌افزار لیزرل استفاده شد که در طی همه مراحل تحلیل، ماتریس کواریانس مبنای کار قرار گرفت. شکل زیر روابط ساختاری مدل تحقیق را نشان می‌دهد.

شکل ۳: مدل ساختاری پژوهش (تخمین استاندارد)

جدول ۵: ضریب مسیر فرضیات

ردیف	فرضیه	A	B	SEA	SEB	Sobel test statistic	Two-tailed probability	نتیجه
۱	رهبری کارآفرینی ← انعطافپذیری استراتژیک ← عملکرد نوآوری	۰/۳۶	۰/۹۲	۰/۰۵۱	۰/۰۶۲	۲/۴۲۳	۰,۰۰۰	میانجی است

ردیف	فرضیه	ضریب استاندارد	آماره تی	نتیجه
۲	رهبری کارآفرینانه ← عملکرد نوآورانه	۰/۳۶	۵/۳۶۶	تأیید
۳	انعطافپذیری استراتژیک ← عملکرد نوآورانه	۰/۹۲	۳/۳۳۶	تأیید
۴	رهبری کارآفرینانه ← انعطافپذیری استراتژیک	۰/۹۶	۲/۸۷۹	تأیید

در این مرحله به منظور بررسی معناداری هر کدام از پارامترهای الگو از آماره t استفاده می‌شود. این آماره از نسبت ضریب هر پارامتر به خطای انحراف معیاران پارامتر به دست می‌آید که باید در آزمون t بزرگ‌تر از ۱,۹۶ باشد تا این تخمین‌ها از لحاظ آماری معنادار شود. همچنین به منظور سنجش روابط داخل مدل از ضرایب رگرسیونی استاندارد شده استفاده می‌شود. ضرایب استاندارد شده عددی بین ۱- تا ۱+ است چنانچه ضریب استاندارد به عدد صفر نزدیک باشد یعنی تأثیرگذاری متغیر ناچیز است.

اگر ضریب استاندارد به عدد ۱ نزدیک باشد یعنی تأثیرگذاری متغیر مثبت و هم‌جهت با متغیر وابسته است. اگر ضریب استاندارد به عدد ۱- نزدیک باشد یعنی تأثیرگذاری متغیر منفی و معکوس با متغیر وابسته است. شکل ۳ مشخص نموده است که تمامی مسیرهای بین متغیرهای مدل مورد تأیید قرار گرفته است و معنادار می‌باشند.

بحث و نتیجه گیری:

* فرضیه اصلی: انعطاف پذیری استراتژیک بر تأثیر بین رهبری کارآفرینانه بر عملکرد نوآوری سرمایه گذاری خطرپذیر نقش میانجی دارد.

- مقدار آماره آزمون سوبل باید بالاتر و بزرگتر از $1/96$ و همچنین آزمون احتمال دو دنباله استفاده گردیده که باید کمتر از سطح خطای $0/5$ درصد باشد که این مقدار در سطح اطمینان ۹۹ درصد است و حال ما می توانیم بگوییم که این سازه میانجی است و تأثیر دو سازه مستقل و دیگری وابسته با میانجی گری می کند؛ لذا طبق نظر یائو و هائو (۲۰۲۳)، میائو و همکاران (۲۰۱۹) همسو و همراستاست.

- در تبیین نتایج می توان گفت که انعطاف پذیری استراتژیک به عنوان توانایی سازمان در شناسایی تغییرات محیطی، تطبیق با شرایط جدید و تغییر مسیرهای راهبردی در مواجهه با عدم قطعیت ها، یکی از مؤلفه های کلیدی در پویایی و موفقیت سرمایه گذاری های خطرپذیر محسوب می شود. زمانی که رهبری کارآفرینانه در سازمان حضور دارد، یعنی رهبرانی که با نوآوری، جسارت در تصمیم گیری و بهره گیری از فرصت های نوظهور شناخته می شوند، این سبک رهبری به تنهایی نمی تواند به عملکرد نوآورانه مطلوب منجر شود، مگر اینکه سازمان دارای درجه ای از انعطاف پذیری استراتژیک باشد. در واقع، انعطاف پذیری استراتژیک به عنوان یک متغیر میانجی، مسیر تأثیر رهبری کارآفرینانه را بر عملکرد نوآورانه هموار می سازد.

رهبران کارآفرین با ایجاد فضای باز برای یادگیری، حمایت از تغییرات و تشویق به آزمون و خطا، بستر لازم برای شکل گیری و تقویت انعطاف پذیری استراتژیک را فراهم می کنند. این انعطاف پذیری به شرکت های سرمایه گذاری خطرپذیر اجازه می دهد تا سریع تر با تحولات فناورانه و بازارهای نوظهور هماهنگ شده، منابع خود را بهینه تخصیص داده و در نتیجه، عملکرد نوآورانه تری از خود نشان دهند. بنابراین، رابطه بین رهبری کارآفرینانه و عملکرد نوآورانه، به واسطه انعطاف پذیری استراتژیک معنا و کارآمدی بیشتری پیدا می کند.

* فرضیه ۱ فرعی: رهبری کارآفرینانه بر عملکرد نوآورانه سرمایه گذاری خطرپذیر تأثیر دارد.

- در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأثیر معناداری دارد (نسبت بحرانی برابر با $5/366$ که بیشتر از $1,96$ است). با توجه به اینکه این اثر مثبت است (میزان ضریب استاندارد $0/36$ است)،

بنابراین تأثیر متوسطی دارد؛ لذا طبق نظر هنسلک و همکاران (۲۰۲۳)، میائو و همکاران (۲۰۱۹) همسو و همراستاست.

- در تبیین نتایج می‌توان گفت که رهبری کارآفرینانه تأثیر مهمی بر عملکرد نوآوران شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر دارد. این نوع رهبری با تأکید بر نوآوری، خلاقیت و پذیرش ریسک، به مدیران شرکت‌ها کمک می‌کند تا در مواجهه با چالش‌های پیچیده و شرایط نامطمئن بازار، راهکارهای جدید و خلاقانه‌ای ارائه دهند. رهبران، با ایجاد فرهنگ سازمانی که از ایده‌های نو حمایت می‌کند، اعضای تیم را تشویق به کشف فرصت‌های نوآورانه و پذیرش خطرات محتمل می‌نمایند.

در شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر که تمرکز آن‌ها بر سرمایه‌گذاری در پروژه‌های نوپا و ریسک‌پذیر است، چنین رهبری نقش اساسی در شناسایی و حمایت از استارت‌آپ‌های نوآور ایفا می‌کند. نتیجه نهایی این رهبری، افزایش توانمندی شرکت‌ها در ایجاد محصولات و خدمات نوین و بهبود عملکرد کلی نوآوران آن‌ها در محیطی پویا و رقابتی است.

*** فرضیه ۲ فرعی: انعطاف‌پذیری استراتژیک بر عملکرد نوآوران سرمایه‌گذاری خطرپذیر تأثیر دارد.**

- در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأثیر معناداری دارد (نسبت بحرانی برابر با ۳/۳۳۶ که بیشتر از ۱,۹۶ است). با توجه به اینکه این اثر مثبت است (میزان ضریب استاندارد ۰/۹۲ است)، بنابراین تأثیر قوی دارد. لذا طبق نظر یائو و هائو (۲۰۲۳)، سیجیا و همکاران (۲۰۲۱) همسو و همراستاست.

- در تبیین نتایج می‌توان گفت که انعطاف‌پذیری استراتژیک تأثیر قابل توجهی بر عملکرد نوآوران شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر دارد. این مفهوم به توانایی شرکت‌ها در تطبیق سریع با تغییرات محیطی، بازنگری در استراتژی‌ها و بهره‌برداری از فرصت‌های جدید اشاره دارد. در شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر که با محیط‌های پویا و غیرقابل پیش‌بینی سروکار دارند، انعطاف‌پذیری استراتژیک به مدیران این امکان را می‌دهد که در مواجهه با تغییرات سریع بازار، به‌جای پایبندی به استراتژی‌های ثابت، به‌طور خلاقانه استراتژی‌های جدیدی طراحی و اجرا کنند. این انعطاف‌پذیری به شرکت‌ها اجازه می‌دهد تا نوآوری‌های جدید را در محصولات و خدمات خود توسعه دهند و با استفاده از منابع بهینه، به ریسک‌های موجود در سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر پاسخ دهند. در نهایت،

انعطاف‌پذیری استراتژیک به بهبود عملکرد نوآورانه و افزایش شانس موفقیت شرکت‌های سرمایه‌گذار خطرپذیر کمک می‌کند.

*** فرضیه ۳ فرعی: رهبری کارآفرینانه بر انعطاف‌پذیری استراتژیک تأثیر دارد.**

- در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأثیر معناداری دارد (نسبت بحرانی برابر با ۲/۸۷۹ که بیشتر از ۱,۹۶ است). با توجه به اینکه این اثر مثبت است (میزان ضریب استاندارد ۰/۹۶ است)، بنابراین تأثیر قوی دارد. لذا طبق نظر یائو و هائو (۲۰۲۳)، میائو و همکاران (۲۰۱۹) همسو و همراستاست.

- در تبیین نتایج می‌توان گفت که رهبری کارآفرینانه نقش مهمی در تقویت انعطاف‌پذیری استراتژیک در شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر ایفا می‌کند. رهبران با بهره‌گیری از رویکردهای خلاقانه و جسورانه، به سازمان‌ها کمک می‌کنند تا در مواجهه با چالش‌های پویا و غیرقابل پیش‌بینی، توانایی تطبیق سریع با شرایط متغیر را داشته باشند. این نوع رهبری، اعضای تیم را به کشف فرصت‌های جدید و تغییر استراتژی‌ها بر اساس نیازهای بازار ترغیب می‌کند، به جای آنکه به برنامه‌های ثابت و از پیش تعیین شده پایبند باشند. رهبران با تشویق به نوآوری و ایجاد محیطی که از پذیرش ریسک حمایت می‌کند، زمینه‌ساز انعطاف‌پذیری بیشتر در تصمیم‌گیری‌ها و فرآیندهای استراتژیک می‌شوند. این انعطاف‌پذیری در شرکت‌های سرمایه‌گذار خطرپذیر که با ریسک‌های بالا و فرصت‌های نوظهور مواجه هستند، امکان پذیرش تغییرات سریع را فراهم کرده و در نهایت به بهبود عملکرد و موفقیت در سرمایه‌گذاری‌های پرریسک کمک می‌کند.

پیشنهادهای

- رهبران باید فضای امنی برای پذیرش شکست‌های احتمالی و آزمودن راه‌حل‌های جدید ایجاد کنند. این امر از طریق ارائه حمایت مالی و منابع لازم برای پروژه‌های پرریسک و جسورانه امکان‌پذیر است.
- با استفاده از تحلیل داده‌ها و ابزارهای پیش‌بینی، شرکت‌ها می‌توانند تغییرات آتی بازار را سریع‌تر تشخیص داده و استراتژی‌های نوآورانه را برای بهره‌برداری از این تغییرات تدوین کنند. این امر به افزایش انعطاف‌پذیری و نوآوری کمک می‌کند.

- با تشویق به یادگیری مداوم و به اشتراک گذاری دانش میان تیم‌ها، شرکت‌ها می‌توانند از تجارب گذشته برای بهبود تصمیم‌گیری‌های نوآورانه بهره‌برداری کنند. این کار به شرکت‌ها کمک می‌کند که در مواجهه با تغییرات بازار، راه‌حل‌های جدید و خلاقانه‌ای ارائه دهند.
- رهبران باید محیطی ایجاد کنند که در آن نوآوری و خلاقیت مورد تشویق و پاداش قرار گیرد. برگزاری کارگاه‌های نوآوری، تشویق به همکاری‌های بین تیمی و فراهم کردن منابع مورد نیاز برای آزمایش ایده‌های جدید می‌تواند به بهبود عملکرد نوآورانه کمک کند.
- به تیم‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر اجازه دهید که در چارچوب استراتژی‌های کلان شرکت، استقلال بیشتری در تصمیم‌گیری‌ها و آزمودن راهکارهای نوآورانه داشته باشند. این رویکرد باعث افزایش انعطاف‌پذیری و خلاقیت در پروژه‌ها می‌شود.
- برگزاری دوره‌های آموزشی و برنامه‌های توسعه مهارت‌های کارآفرینانه برای مدیران و کارکنان به آن‌ها کمک می‌کند تا با دیدگاه‌های نوآورانه و تفکر استراتژیک بیشتر، به بهبود عملکرد نوآورانه شرکت کمک کنند.
- شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر باید ساختارهای سازمانی خود را به گونه‌ای طراحی کنند که امکان تغییر و تطبیق سریع با تحولات بازار را فراهم آورند. کاهش سلسله‌مراتب و ایجاد تیم‌های چند وظیفه‌ای می‌تواند به افزایش سرعت تصمیم‌گیری و نوآوری کمک کند.
- به مدیران و تیم‌ها باید این اختیار داده شود که استراتژی‌های خود را به‌طور منظم بازنگری و به‌روزرسانی کنند. برگزاری جلسات استراتژی محور دوره‌ای به ارزیابی عملکرد و تطبیق با تغییرات محیطی کمک می‌کند و فضای بیشتری برای نوآوری فراهم می‌آورد.
- رهبران باید با اعطای استقلال بیشتر به تیم‌ها و مدیران، آن‌ها را تشویق کنند که به‌طور خلاقانه و با انعطاف‌پذیری بالا در شرایط متغیر بازار عمل کنند. این رویکرد باعث افزایش قدرت واکنش سریع به تغییرات محیطی و ارتقای انعطاف‌پذیری استراتژیک خواهد شد.

- رهبران باید فرهنگ پذیرش ریسک‌های هوشمندانه را در شرکت تقویت کنند. این امر با حمایت از تصمیمات جسورانه و ایده‌های جدیدی که پتانسیل تطبیق با تغییرات بازار را دارند، انعطاف‌پذیری استراتژیک را افزایش می‌دهد و امکان واکنش به تحولات غیرقابل پیش‌بینی را فراهم می‌آورد.
- آموزش مداوم مدیران و کارکنان در حوزه کارآفرینی و استراتژی‌های انعطاف‌پذیر، به آن‌ها کمک می‌کند تا مهارت‌های لازم برای تطبیق با شرایط جدید را به دست آورند. این برنامه‌ها باعث افزایش قابلیت انعطاف‌پذیری استراتژیک در تصمیم‌گیری‌ها و فرآیندهای سازمانی می‌شود.

منابع:

- فرهادیان، علی، (۱۳۹۸)، تأثیر استراتژی رهبری هزینه بر عملکرد مالی صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌گذاری خطرپذیر ایران بر اساس مدیریت کیفیت جامع، ششمین کنفرانس بین‌المللی حسابداری، مدیریت و نوآوری در کسب و کار، تهران، <https://civilica.com/doc/988698>.
- کاکائی، حمید، شکری، زهرا، دامن کشیده، مرجان. (۱۴۰۱). نقش رهبری کارآفرینانه بر توسعه فعالیت‌های نوآورانه (مورد مطالعه: کارکنان مراکز درمانی شهر تهران). پژوهشنامه اقتصاد و کسب و کار (۲۵) ۱۳.
- مجیدی خامنه، شیوا، داوری، علی، & محمدزاده، امیر. (۱۴۰۱). تأثیر رفتار کارآفرینانه بر سرمایه‌گذاری خطرپذیر شرکتی با رویکرد فین تک با نقش میانجی ریسک‌پذیری. فصلنامه توسعه تکنولوژی صنعتی، doi: 10.22034/jtd.2022.698.
- همایونی زاده، میلاد، قاضی نوری، سیدسروش، بامدادصوفی، جهانیار، & نقی زاده، محمد. (۱۴۰۱). تحلیل و بررسی عوامل مؤثر بر الگوی همکاری سرمایه‌گذاران خطرپذیر و شرکت‌های نوآفرین با تمرکز بر مکانیسم‌های خلق ارزش‌های غیرمالی. بهبود مدیریت، doi: 10.22034/jtd.2022.698.
- سروری، رحیم و صادقی، حسین و یداله‌ی فارسی، جهانگیر، ۱۴۰۲، تأثیر رهبری کارآفرینانه بر رفتار نوآورانه کارکنان: نقش جو نوآوری و جو اخلاقی
- یعقوبی، الهام، & کیامهر، مهدی. (۱۳۹۸). بررسی اثر تعدیلگری میزان اصالت رهبری ادراک شده ارائه دهنده طرح در موفقیت شرکت‌های دانش بنیان نوپا. مطالعات مدیریت بهبود و تحول، ۲۸(۹۳)، ۳۵-۹. doi: 10.22054/jmsd.2019.10418.
- Agheli, M., NikMenesh, Sh., Rashidi, H., & Jalali, P. (2023). Training on thesis writing and scientific article writing. first edition, Tehran: Dibagaran Book Institute. (In Persion)
- Chen, Z., Chen, Z., Yu, Y., & Huang, S. (2020). How shared leadership in entrepreneurial teams influences new venture performance: a moderated mediation model. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 27(4), 406-418.
- Donbesuur, F., Boso, N., & Hultman, M. (2020). The effect of entrepreneurial orientation on new venture performance: Contingency roles of entrepreneurial actions. *Journal of Business Research*, 118, 150-161.
- Hensellek, S., Kleine-Stegemann, L., & Kollmann, T. (2023). Entrepreneurial leadership, strategic flexibility, and venture performance: Does founders' span of control matter?. *Journal of Business Research*, 157, 113544.

- Miao, Q., Eva, N., Newman, A., & Cooper, B. (2019). CEO entrepreneurial leadership and performance outcomes of top management teams in entrepreneurial ventures: The mediating effects of psychological safety. *Journal of Small Business Management*, 57 (3), 1119–1135. <https://doi.org/10.1111/jsbm.12465>.
- Nguyen, P. V., Huynh, H. T. N., Lam, L. N. H., Le, T. B., & Nguyen, N. H. X. (2021). The impact of entrepreneurial leadership on SMEs' performance: the mediating effects of organizational factors. *Heliyon*, 7(6), e07326.
- Prommer, L., Tiberius, V., & Kraus, S. (2020). Exploring the future of startup leadership development. *Journal of Business Venturing Insights*, 14, e00200.
- Yao, M., & Hao, M. (2023). Influence of Paternalistic Leadership on Employee Innovation Behavior and New Venture Performance: The Moderating Role of Leader Humility. *Sustainability*, 15(7), 5897.
- Sijia, Z., Lingfeng, Y., & Yanling, L. (2021). Entrepreneurial Leadership, Organizational Resilience and New Venture Performance. *Foreign Economics & Management*, 43(03), 42-56.